

Persbericht
Amsterdam Museum
25 februari 2015

Zeldzaam stadsgezicht van Jacob van Ruisdael uit Boedapest in bruikleen aan tentoonstelling *Hollanders van de Gouden Eeuw*

Vanaf 27 februari wordt de tentoonstelling *Hollanders van de Gouden Eeuw* voor de periode van een jaar verrijkt met een zeldzaam stadsgezicht van Jacob van Ruisdael (1628-1682) uit het Szépművészeti Múzeum (Museum voor Schone Kunsten) in Boedapest: *De Amstel bij Amsterdam, gezien naar het noorden*. Het doek toont Amsterdam omstreeks 1655 kort voor de bouw van Amstelhof, het complex waar nu de Hermitage Amsterdam is gevestigd. Het is voor het eerst sinds 1800 terug in de stad waar het is gemaakt. Door deze tijdelijke toevoeging kunnen bezoekers van *Hollanders van de Gouden Eeuw* ervaren hoe de stad er zo'n 350 jaar geleden uitzag vanaf het punt waar ze na hun bezoek weer op de stoep staan.

Van Jacob van Ruisdael zijn slechts enkele stadsgezichten bekend. Normaal gesproken figureert de stad bij deze misschien wel meest "Hollandse" landschapsschilder hooguit op de achtergrond, zoals in zijn gezichten op Haarlem, Alkmaar, Egmond en Bentheim. Alleen in Amsterdam, waar hij vanaf 1657 ook als inwoner is gedocumenteerd, begaf hij zich enkele malen binnen de stadswal.

Pas onlangs is voor het eerst goed en nauwkeurig vastgesteld welke plek in welk jaar op het schilderij te zien is. Conservator schilderijen, tekeningen en prenten Norbert Middelkoop van het Amsterdam Museum beschreef het afgelopen jaar in een entry voor de catalogus ter gelegenheid van de tentoonstelling *Rembrandt en de Nederlandse schilderkunst in de Gouden Eeuw* in het Szépművészeti Múzeum te Boedapest. Door de tijdelijke sluiting van dit museum in verband met een renovatie kan het doek voor een jaar worden ondergebracht in *Hollanders van de Gouden Eeuw*. Hier krijgt het een bijzondere plek tussen de andere 17de-eeuwse stadsgezichten.

Zonder de duidelijk herkenbare Zuiderkerk die boven de daken uitsteekt, was de lokalisering van dit stadsgezicht een hachelijke zaak geweest. Wij bevinden ons iets ten zuidoosten van Amsterdam op een zandpad op de oostelijke oever van de Amstel. Behalve de nog bestaande Zuiderkerk uit 1614 en rechts daarvan de torenspits van de Oude Kerk, is links de houten Blauwbrug te herkennen. Achter de brug is de bebouwing op Vlooienburg te zien. Dit eiland was aangeplempt in de Amstel en sindsdien overwegend bestemd voor houtverwerkingsbedrijven. Geheel links zijn nog juist enkele huizen aan de Verwersgracht te zien, haaks op de Amstel.

Kort nadat Ruisdael zijn schilderij maakte veranderde dit stadsgezicht volkomen. Het zandpad en de oever werden omgetoverd tot een kade, op Vlooienburg werd het grote Diaconieweeshuis gebouwd en meer naar het einde van de 17de eeuw kwam ook het deel van de grachtengordel aan de oostkant van de Amstel tot ontwikkeling, met onder andere de bouw van het Diaconie oude vrouwenhuis (het huidige gebouw van de Hermitage Amsterdam). In 2015 wordt dit uitzicht gedomineerd door de stenen

HOLLANDERS VAN DE GOUDEN EEUW
hollandersvandegoudeneeuw.nl

Blauwbrug die in 1883 de oude, houten (blauwe!) brug verving, en de Stopera (1986), gebouwd op wat ooit Vlooienburg was.

Jacob van Ruisdael (1628/29-1682)
De Amstel bij Amsterdam, gezien naar het noorden, ca. 1655
Olieverf op doek, 52.5 x 43.5 cm
Szépművészeti Múzeum, Boedapest

De Amstel bij Amsterdam, gezien naar het noorden, 2015
Fotograaf: Evert Elzinga

Hollanders van de Gouden Eeuw

Tot en met eind 2016 is in de Hermitage Amsterdam de tentoonstelling *Hollanders van de Gouden Eeuw* te zien. In deze presentatie staan meer dan dertig groepsportretten uit de 17de eeuw centraal. De reusachtige doeken afkomstig uit het Amsterdam Museum en het Rijksmuseum zijn aangevuld met andere schilderijen en objecten. Samen illustreren zij het verhaal van het voor Nederland zo typerende collectieve burgerschap. Deze 'broers en zussen' van *De Nachtwacht* zijn uniek in de wereld en vanwege hun formaat zelden te zien. Dankzij een bijzonder samenwerkingsverband tussen het Amsterdam Museum, het Rijksmuseum en de Hermitage Amsterdam worden deze meesterwerken de komende jaren zichtbaar voor een groot (internationaal) publiek.

Voor meer informatie: hollandersvandegoudeneeuw.nl

Noot voor de redactie

Voor meer informatie en beeldmateriaal kunt u contact opnemen met:
Emke Prakken, marketing & communicatie *Hollanders van de Gouden Eeuw*,
e.prakken@amsterdammuseum.nl, M +31 (0)6 309 05 687.

KIJK
ONS
NOU!

HOLLANDERS VAN DE GOUDEN EEUW
hollandersvandegoudeneeuw.nl

Hermitage Amsterdam: Martijn van Schieveen, coördinator pers en publiciteit,
M.vanSchieveen@hermitage.nl, T +31 (0)20 530 87 55.

Rijksmuseum: Jacobien Schneider, pers & publiciteit, **j.schneider@rijksmuseum.nl**,
T +31 (0)20 674 73 30.